V. díl jedná o osudu doložek v řízení exekučním, konkursním a odpůrčím.

Poněvadž mnoho otázek v knize probíraných nebylo dosud judikaturou řešeno, jest tím naléhavěji zapotřebí, aby se seznámila prakse s různými názory zastávanými v literatuře, která jest v knize hojně citována. Pužman.

Dr. Fr. Freudenfeld-Dr. Fr. Kovanda: **Zákon o přímých daních,** 2. vyd., 1937, str. 796, cena Kč 130.—.

Spis, označený na deskách jako komentované vydání, není podle úmyslu autorů — vyjádřeného v předmluvě — komentářem ve vlastním slova smyslu, neboť neobsahuje poznámek a vysvětlivek autorů k jednotlivým ustanovením zákona. Jde tu o edici platného znění zákona s připojením příslušného prováděcího nařízení a průvodního materiálu interpretačního, t. j. důvodových zpráv vládních i obou komor parlamentních jak k původnímu zákonu tak k novele, výnosů finančních úřadů vydaných u výkladu a provedení jednotlivých ustanovení zákona a judikatury. Kromě toho jsou také reprodukována i jiná souvislá důležitá zákonná ustanovení. Za vlastní samostatný komentář označují autoři výbor z judikatury a sice z důvodu, že vedle judikatury, týkající se přímo zákona o přímých daních, přihlíží se i k judikatuře týkající se býv. zákona o daních osobních, pokud podle názoru autorů má i za platnosti novelisovaného zákona o přímých daních právní relevanci a k judikatuře nejvyššího soudu. Význam komentáře dlužno však do jisté míry přiznati i úpravě sněmovních materialií, které jsou připojeny ve výběru, jehož účelem je především objasniti změny proti dřívějšímu právnímu řádu, ač právě po této stránce byl by býval aspoň částečný samostatný komentář autorský spíše žádoucí.

Po stránce technické je dílo uspořádáno tak, že reprodukuje ustanovení zákona, připojujíc ihned ke každému ustanovení příslušný pasus prováděcího nařízení a ostatní materialie k němu se vztahující po př. i souvislé zákony jiné. Pod čarou je pak připojena příslušná judikatura v systematickém pořadí. Změny provedené proti původnímu znění zákona č. 76/1927 novelami stejně jako změny obsažené ve vládním nařízení č. 15/1937 oproti znění vládního nařízení č. 175/1927 jsou nápadně typograficky vyznačeny. Tato systematická úprava hoví především účelům prakse — pro kterou je podle intencí autorů kniha především určena — přinášejíc ve velmi přehledném uspořádání koncentraci všeho materiálu, vztahujícího se k příslušnému ustanovení. Zdůrazniti dlužno, že se při tom i pečlivě poukazuje na ostatní souvislá ustanovení zákonná systematicky jinde umístěná. Okolnost, že není reprodukován text zákona ve znění přednovelovém a text zákona o daních osobních, pokud k němu se váže uváděná starší judikatura, bere do jisté míry možnost používati na podkladě knihy samé kritického měřítka při aplikaci judikatury týkající se dřívějšího právního stavu. Leč tato skutečnost nemá pro běžné používání díla při jeho praktickém poslání vážnějšího významu tím spíše, že výběr judikatury je nejen velmi obsáhlý, nýbrž je velmi pečlivě detailně specifikován a s hlediska praktického i příhodně a přehledně uspořádán. Vezme-li se zřetel na vnější formy vypravení, kde položen důraz zřejmě právě na přehlednost a použití výrazných typů, a na velký formát, umožňující přehlednost i při různorodosti prvků ke každému ustanovení otištěných (judikatura je velmi přehledně pod čarou), nutno uznati, že jde o velmi vhodnou pomůcku pro praktického právníka. Hromada.

Dr. J. Drachovský, Dr. J. M. Novotný: **Zákony o přímých daních československých a o stabilisačních bilancích,** 1937, stran 1795, cena 125 Kč váz.

Vydavatelé známé špalíčkové úpravy komentovaných zákonů »Kompas« pokládali nové zákony o přímých daních za tak důležité, že viděli přímo požadavek prestiže naší literatury v tom, aby i oni vydali zpracování nové úpravy daňové. Kdežto původní vydání zákonů o přímých daních upravili Dr. Drachovský a Dr. Brachtl, nemohl president Dr. Brachtl pro churavost spolupůsobiti při zpracování novelisačních zákonů o přímých daních a na místo něho jeho část upravil prof. Dr. J. M. Novotný.

V podstatě lze říci: Kompasové vydání rovněž není komentářem, nýbrž jen komentovaným vydáním zákona, stejně jako zpracování Freudenfeldovo a Kovandovo.

Rovněž i zpracování Drachovského a Novotného neotiskuje původní znění zákona před novelisací, ač by to bylo žádoucí. Jinak obsah jest — jak přirozeno— takřka stejný jako u zpracování Freudenfeldova a Kovandova, jen zprávy rozpočtových výborů a důvodové zprávy jsou hojněji otiskovány, mimo to však toto vydání obsahuje velmi praktický »klíč« (t. j. tabulky) pro výpočet jednotlivých daní, což je činí velmi praktickým. Malý špalíčkový formát ovšem způsobuje, že pomůcka má o 1000 stránek více, než-li vydání Freudenfeldovo a Kovandovo, což jest poněkud

na úkor přehlednosti a znesnadňuje značně hledání, i když typografická úprava se snaží (různost tisku, dvousloupcové uspořádání judikatury) této vadě odpomoci. Jinak lze i toto vydání stejně vřele odporučiti jako vydání Freudenfeldovo a Kovandovo. Bude jen otázkou záliby, po kterém vydání praktik spíše sáhne. Pužman.

Po časopisech.

K unifikaci civ. řádu soudního.

odpověděl na několik otázek redaktoru týdeníku »Program — Demokratický střed« (roč. III., čís. 16. ze dne 24. dubna 1937) prof. dr. Václav Hora, hlavní z tvůrců unifikačního díla; z odpovědi uvádíme:

»Idea státní jednoty nemůže se rozvinouti a vše proniknouti, pokud v jednotlivých oblastech státu platí různý právní řád... Rozdvojenost právní nemůže sbližovati občany, podléhající různým předpisům právním v jejich soukromých, hospodářských i sociálních stycích, naopak udržuje v nich vědomí různosti... Je-li v tomtéž státě pro styk a postup před soudy a pro celý ten složitý aparát procesní v jedné oblasti předepsáno něco jiného než v druhé a musí-li týž občan voliti různý postup, dbáti různých předpisů a užívati různých prostředků, podle toho, v které oblasti spor je veden, jaký div, že se ho zmocňuje dojem, jako by nebyl v tomtéž státě... Postup při unifikaci civil. řádu soudního byl určován tím, že máme ve státě dva zákony tento řád upravující, jeden pro historické země, druhý pro Slovensko a Podk. Rus, že oba pocházejí z doby nové a že oba jsou produktem moderního nazírání na proces, takže spočívají v podstatě na stejných stěžejních principech. Tím je už řečeno, že bylo vyloučeno, dáti při unifikaci přednost jen jednomu a úplně potlačiti druhý, nýbrž že bylo třeba bedlivě studovati předpisy toho i onoho a svědomitě je hodnotiti. Neboť rozdílů mezi oběma zákony je velmi mnoho, ať týkají se jen jednotlivostí určitého procesního zjevu, jinak stejně upraveného, anebo růzností v samém východisku a zásadním nazírání či upravují týž zjev naprosto diametrálně. Pokud jde zejména o tyto posléze zmíněné rozdíly, bylo třeba nejprve zjednati si základnu vyslechnutím odborných kruhů praktických z obou oblastí; proto byla nejprve podniknuta obsáhlá písemná anketa. Zvláštní cenu měly zde — ovšem kromě velmi důkladného posudku Nejvyššího soudu (viz Právník, 1924) hlasy těch soudců z historických zemí, kteří působili na Slovensku a měli tedy zkušenosti z obojí oblasti právní. Teprve potom byl vypracován postupně referentský návrh a zřízeny komise složené z praktiků a teoretiků, jedna v Praze, druhá v Bratislavě a nastalo putování s referentským návrhem z Prahy do Bratislavy a obráceně. V obou komisích byl podroben referentský návrh důkladnému prozkoumání, navrženy změny a doplňky... Tam, kde nebylo dosaženo kompromisu, bylo třeba rozhodnouti. Při tom bylo třeba bedlivě srovnávati, dosah rozdílů správně a svědomitě hodnotiti, nepouštěti se zřetele účinky, jež to či ono řešení v životě způsobí, a nezanedbávati ovšem ani potřeby dneška, jež se hlásí ke slovu, ani zkušenosti s dosavadní úpravou zde i tam nabyté. Při úpravě procesních předpisů nesmí také býti zapomínáno, že jde o strany, které jsou ve sporu, z něhož se snaží každá vyjíti vítězně, a že strana, která si není svým vítěztvím jista, je velmi náchylna k tomu, aby spor protahovala a svoje odsouzení oddalovala. Na tomto podkladě vypracován a veřejnosti k posouzení odevzdán v r. 1931 nový návrh i s důvodovou zprávou. Všechny literární projevy k tomuto návrhu i poznámky jednotlivých ministerstev byly opětně přezkoumány a výsledek této práce předložen nové (třetí) t. zv. »Ústřední komisi pro formální právo«. Na těchto základech byl pak vypracován konečný text osnov, které budou nyní předmětem ústavního projednání. Povšechnou charakteristiku těchto osnov lze shrnouti asi takto: Osnovy zavádí pro obě právní oblasti na poli procesního práva novoty, ale nejsou pro žádnou z nich novotou úplnou. Jsou vypracovány se stálým zřetelem na oba dosavadní zákony, čerpajíce z obou, někde beze změny, jinde se změnami tu podstatnými, jinde podřadnějšími; kromě toho jsou v osnovách ustanovení zcela nová, jež se jevila žádoucími, aby bylo vyhověno potřebám nově se hlásícím anebo čeleno neuspokojivému stavu dnešnímu... Postulátem a účelem procesní úpravy musí býti, aby se soud dobral pravdy, aby na správně zjištěný skutkový děj použil správně vyloženého právního předpisu a aby se tak stalo rychle a bez velkého nákladu. Ale žádný procesní řád ne-